

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

у дванадцяти томах

Р е д а к ц і й н а к о л е г і я:

Микола Сулима (голова),

Олександр Боронь (заступник голови),

Лукаш Скупейко (заступник голови),

Надія Бойко (вчений секретар),

Микола Бондар, Олександр Брайко, Сергій Гальченко,

Юрій Кузнецов, Надія Левчик, Лариса Мороз, Раїса Мовчан,

Євген Нахлік, Юрій Пелешенко, Олена Поліщук,

Людмила Тарнашинська, Віра Сулима,

Роксана Харчук

Загальна редакція видання МИКОЛИ ЖУЛИНСЬКОГО

КИЇВ 2024

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ТОМ ДВАНADЦЯТИЙ
ЛІТЕРАТУРА
після 1991 року

Науковий редактор
РОКСАНА ХАРЧУК

НАУКОВА ДУМКА

Автори дванадцятого тому:

АНТОНІНА АНІСТРАТЕНКО, АЛЬОНА АРТЮХ, ОЛЕНА БОНДАРЕВА,
СВІТЛАНА ВАРДЕВАНЯН, ЮЛІЯ ВИШНИЦЬКА, ТЕТЯНА ГРЕБЕНЮК,
ТЕТЯНА ГУЛЯК, ЛЮДМИЛА ДАНИЛЕНКО, ЛЮДМИЛА ДЯДЧЕНКО, СНІЖАНА
ЖИГУН, СЕРГІЙ КВІТ, ЛЮДМИЛА КІСЕЛЬОВА, ІГОР КОТИК, ЛІЛІЯ ЛАВРИНОВИЧ,
В'ЯЧЕСЛАВ ЛЕВИЦЬКИЙ, МАРКО ПАВЛИШИН, ТАРАС ПАСТУХ,
ЯРОСЛАВ ПОЛІЩУК, КОСТЯНТИН РОДИК, МАРИНА РЯБЧЕНКО,
ОЛЕКСАНДРА САЛІЙ, РОКСОЛАНА СВЯТО, ОЛЕНА СТАВНИЧА,
МАКСИМ СТІХА, ЛЮДМИЛА ТАРАН, РОКСАНА ХАРЧУК, АННА ЧЕРНИШ,
РОСТИСЛАВ ЧОПИК, ТЕТЯНА ШАДРІНА, МАР'ЯНА ШАПОВАЛ,
ТЕТЯНА ШЕВЧЕНКО, ФЕЛІКС ШТЕЙНБУК, ОЛЕНА ЮРЧУК

У дванадцятому томі «Історії української літератури» висвітлено літературний процес від здобуття Україною незалежності у 1991 р., що символічно позначає початок нової української літератури, автори якої відмовилися від соцреалізму й обстоюють принцип свободи творчості, до дня нинішнього. На відміну від попередніх томів, у 12-му розглядається актуальна література, для якої властиві плінні оцінки, невироблений канон або й канони, оскільки нині є сенс говорити про окремі канони для художнього і документального письма, «високої» літератури і жанрової. Матеріал організовано за родовим принципом, у томі представлено три роди «високої» літератури: поезію, прозу і драматургію. Оглядові статті доповнюють портрети тих авторів, творчість яких справляє найбільший вплив на розвиток українського письменства після 1991 р. Основою тому є творчість вісімдесятників. У виданні простежено розвиток жанрової літератури, подано огляд есеїстичного жанру, його доповнюють тематичні розділи, в яких висвітлено літературу Майдану (Революції гідності), поезію часів російсько-української війни і воєнну прозу та драматургію.

Рецензенти:

ОЛЕНА ГАЛЕТА, ІГОР НАБИТОВИЧ,
СВІТЛАНА ЛУЩІЙ

*Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України
(протокол № 8 від 11 липня 2024 р.)*

*Видання здійснено за кошти Цільової комплексної програми НАН України
«Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку
науково-видавничого комплексу НАН України»*

Науково-видавничий відділ соціогуманітарної літератури

Редактори Є. І. Мазніченко, Т. Г. Міхальова,
О. М. Ставнича, І. Л. Яловнича

© Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка
НАН України, 2024
© НВП «Видавництво “Наукова думка”
НАН України», дизайн, 2024

ISBN 978-966-00-1299-8
ISBN 978-966-00-1956-0 (т. 12)

ку. Огляд перекладацтва дає уявлення про те, як мистецтво перекладу пристосовується до ринкових умов. Значна увага до прозаїків і перекладачів старшого покоління в оглядових статтях зумовлена тим, що у прозі і в перекладі зміна генерацій відбувається повільніше, ніж у поезії. Ці різновиди літератури вимагають більшого досвіду від письменників і облаштованіших умов, вироблених механізмів для творчості.

Даний том доповнено кількома тематичними розділами, в яких висвітлено літературу Майдану (Революції гідності), поезію часів російсько-української війни і воєнну прозу та драматургію. З огляду на те, що у 12-му томі йдеться про незавершений літературний процес, у ньому не завжди панує строгий академічний стиль, статті містять дискусійні тези й оригінальні інтерпретації, проте автори і редактор тому дбали про інформативність розділів, точність фактів, цитат, імен, назв і дат.

Автори дванадцятого тому «Історії української літератури»

АНІСТРАТЕНКО АНТОНІНА ВІТАЛІЇВНА (р. н. 1988) — доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри суспільних наук та українознавства Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, старша наукова співробітниця Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, м. Київ. Автор розділу *«Василь Кожелянко»*.

АРТЮХ АЛЬОНА ВІТАЛІЇВНА (р. н. 1982) — кандидат філологічних наук, провідна наукова співробітниця Національного музею літератури України. Авторка розділу *«Галина Пагутяк»*.

БОНДАРЕВА ОЛЕНА ЄВГЕНІВНА (р. н. 1965) — доктор філологічних наук, професор, головна наукова співробітниця Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, м. Київ. Автор розділів *«Драматургія»*, *«Ярослав Верещак»*, *«Драматургія Майдану»*, підрозділу *«Драматургія»* в розділі *«Література про російсько-українську війну ХХІ ст.»*.

ВАРДЕВАНЯН СВІТЛАНА ІВАНІВНА (р. н. 1977) — кандидат філологічних наук, асистент кафедри української літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, м. Чернівці. Автор розділу *«Юрій Андрухович»*.

ВИШНИЦЬКА ЮЛІЯ ВАСИЛІВНА (р. н. 1972) — доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, м. Київ. Автор розділу *«Сергій Жадан»* (проза, драматургія).

ГРЕБЕНЮК ТЕТЯНА ВОЛОДИМИРІВНА (р. н. 1975) — доктор філологічних наук, професор, професор кафедри українознавства Варшавського університету, м. Варшава, Польща. Автор розділів *«Олександр Ірванець»*, *«Оксана Забужко»*, *«Марко Роберт Стех»*.

ГУЛЯК ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА (р. н. 1989) — кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ. Автор розділу *«Ірен Роздобудько»*.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
Від редактора	30
Автори тому	31

ВІДМОВА ВІД СОЦРЕАЛІЗМУ, ПРИНЦИП СВОБОДИ ТВОРЧОСТІ ПІСЛЯ 1991 РОКУ

ПОЕЗІЯ	37
Іван Андрусяк (61). Мар'яна Савка (65). Маріанна Кіяновська (67). Галина Крук (71). Артем Полежака (74). Остап Сливинський (77). Дмитро Лазуткін (81). Олег Коцарев (85). Катерина Калитко (89). Ірина Цілик (92). Анна Малігон (96). Мирослав Лаюк (100)	
ОЛЕГ ЛИШЕГА	105
НАТАЛКА БіЛОЦЕРКІВЕЦЬ	120
ТАРАС ФЕДЮК	127
ВАСИЛЬ ГЕРАСИМ'ЮК	136
ІГОР РИМАРУК	155
ПЕТРО МІДЯНКА	170
ОЛЕКСАНДР ІРВАНЕЦЬ	185
ІВАН МАЛКОВИЧ	200
ВІКТОР НЕБОРАК	209
ВАСИЛЬ СЛАПЧУК	224
ЮРІЙ ІЗДРИК	240
АТТИЛА МОГИЛЬНИЙ	255
ПАВЛО ВОЛЬВАЧ	264
КОСТЯНТИН МОСКАЛЕЦЬ	272
ВАСИЛЬ МАХНО	288
БОРИС ГУМЕНЮК	306
СЕРГІЙ ЖАДАН	319

